

OM BOGFINKENS ÆG

AF

A. LANDMARK.

I S. Rasmussens interessante Artikel om Hadsundegnens Fugle i sidste Hæfte anføres der om Bogfinken (*Fringilla coelebs*) blandt andet:

»En Ting, som jeg intet Steds har set omtalt, har jeg lagt Mærke til hos Bogfinken, nemlig at der forekommer to skarpt adskilte Typer af Æg: den ene med blaagrøn Bundfarve og skarpt fremtrædende sorte Pletter; den anden med lys graabrun Bundfarve og større ligesom lidt flammede, mørkebrune Pletter. Mellemformer forekommer, men kun saaledes, at de altid kan henføres til en af Hovedtyperne.»

I Anledning heraf skal jeg — maaske til Overflod — oplyse, at det nævnte Forhold forlængst er kendt og omtalt.

I R. Colletts »Oversigt av Christiania Omegns ornithologiske Fauna«, Chra. 1864, anføres saaledes om Bogfinkens Æg: »Med Hensyn til Farven dele de sig i to indbyrdes temmelig forskellige Varieteter, hvoraf der aldrig findes Overgange, eller blandede i samme Rede. Enten er Bundfarven mørkt graaagtig og ujevn, og de mørkebrune Pletter og Aarer temmelig store og gjerne strøede ligeligt ud over det hele Æg; eller ogsaa er Bundfarven jævnt lys, blaagrøn (ved Tørring endnu lysere, næsten blaa-hvid), og Ægget næsten alene i tykkere Ende forsynet med smaa sorte Punkter og Prikker.« Og i en Note under Teksten tilføjer Forfatteren: »Paa et Sted i et udenlandsk Tidsskrift, jeg tror i »Naumannia«, har jeg seet den Paastand fremsat, at »Æggene i de Reder, der ligge i lave Buske, altid er af dem med den blaa-grønne Bundfarve.« Jeg vil ikke undlade at omtale, at de eneste 2 Reder, som jeg har fundet i lave Buske (1860 i en Enebusk ved Ljabro, 1862 i en Stikkelsbærbusk ved Taasen) begge netop have indeholdt Æg med den blaa-grønne Bundfarve, og ere tilmed noget nær de eneste, som jeg har fundet med denne. Dette besynderlige Phænomen lader sig, hvis det er constant, vel neppe forklare paa anden Maade end ved en ubetinget Tro til de Brehmske Subspecies.«

I R. Colletts efter hans Død udgivne store Værk »Norges Fugle«, Kria. 1921, omtales Forholdet saaledes: »Der forekommer

to indbyrdes temmelig forskellige varieteter av æg, mellem hvilke der dog findes overgange, men som aldrig findes blandede om hverandre i det samme rede. Hos den ene er bundfarven mørkere eller lysere brun, ofte ujevn, med temmelig store mørkebrune eller sorte, tildels ligesom indbrændte pletter og aarer, som gjerne er nogenlunde jævnt strøede ud over hele ægget. Hos den anden er bundfarven jævnt lysblaa eller graablaa (ved tørring endnu lysere, næsten blaaahvid), og ægget som oftest sparsomt forsynet med flere eller færre, ofte store, violette eller leverbrune flækker. Man vil have bemærket, at reder med blaa æg ligger i tætte busker, men de brune æg i større træer; men denne distinktion holder ikke stik.«

Ogsaa i Kolthoff og Jägerskiöld »Nordens Fåglar« omtales Forholdet kortelig. Der anføres her: »Äggen . . . äro antingen ljusst blågröna eller grå, ofta med rödbrun anstrykning, altid med bruna och svarta eller grå fläckar och punkter. Alla äggen i en kull tilhöra antingen det grå eller det blågröna slaget.«

Allerede i Sv. Nilsson »Skandinavisk Fauna, Fåglarna«, Lund 1858, er de to forskellige Varieteter af Bogfinkens Æg berørt, om end ikke saa stærkt fremholdt som af de ovenfor gengivne Forfattere. Han anfører: »Äggen . . . blekt gråaktiga eller blåaktiga med glesa svartbruna större punkter och streck . . . eller grundfärgen blekt grågrön med streck ok fläckar, mest runda, svarta, stundom med rostfärgad omgifning.«

Min personlige Erfaring stadfæster, at man næppe nogensinde vil finde Æg med blaa og Æg med brun Bundfarve i samme Rede. Men Forskellen mellem de to Varieteter er undertiden saa forsvindende, at et Kuld stundom, om end sjældent, med omtrent samme Føje kan regnes til den brune som til den blaa Form. Den sidste synes efter mine Iagttagelser at være den almindeligste i Norge; men ogsaa den brune forekommer meget hyppig. Men om der i denne Henseende kan være nogen Forskel mellem de forskellige Landsdele, tør jeg ikke udtale mig. Teorien om, at de blaa Æg ligger i Buske, de brune i større Træer, er absolut uholdbar.

Skønt maaske af mindre Interesse for danske Læsere skal jeg tilføje, at ogsaa Æggene af Bjergfinken eller Kvækeren (*Fringilla montifringilla*) — som jo i det Hele har meget tilfælles med Bogfinkens — frembyder en lignende Farveforskel.

Men hos Bjergfinken er den brune Form ulige hyppigere end den blaa, der snarere maa betegnes som sjælden og næppe nogensinde fremtræder med saa klare Farver, som man ofte finder hos Bogfinken.

Kristiania, den 26. Februar 1923.

ANMELDELSER.

Henning Weis: KÆRHØGE. IAGTTAGELSER FRA VESTJYDSKE YNGLEPLADSER.

G. E. C. GADS FORLAG, KØBENHAVN 1923.

Udgivet med Understøttelse af Carlsbergfondet ved

P. JESPERSEN og Å. VEDEL TÅNING.

I en af D. O. F.'s første Udflugter deltog en ung 15aarig Discipel Henning Weis, der straks tiltrak sig de Ledendes Opmærksomhed ved den glødende Interesse, han lagde for Dagen over for Studiet af Fuglene. Gennem hele sin tidligste Ungdom anvendte han al sin Fritid til at studere Fuglene baade i Bøger og i Naturen, og da han var Skolen kvit, færdedes han saa at sige altid ude og skaffede sig en saadan Viden om vor Fauna, at den Opmærksomhed, han fra første Færd tiltrak sig, hurtigt forvandlede til noget andet og mere hos de faa, der fik den Glæde at lære ham nærmere at kende og oplevede at færdes med ham ude. Beskeden og mandig i Kraft og Sind, aarvaagen og kritisk i Iagttagelser og Slutninger var han saa tiltrækkende og indtagende, som kun ganske enkelte, og skønt intet laa ham fjernere end at søge at virke tiltrækkende, har Henning Weis blandt sine Venner efterladt et Minde om sin Personlighed, der stadig vil faa Billedet og Savnet af ham til at træde frem for dem, naar det forundes dem at se de Syner og opleve de Glæder, som kun Naturen kan give, og som de have nydt sammen med ham.

Vanskeligheder syntes ham kun til for at overvindes, men han kæmpede helst ene; saaledes ogsaa i den sidste Kamp med den langvarige Sygdom, der sluttelig tog hans Liv. Det var Weis saa ligt, at han i den lukkede sin Dør af for alle undtagen sine aller-nærmeste.

Man forstaar godt, at de to Venner, der nænsomt have besørget Udgivelsen af hans efterladte Manuskript, fristes til at sammenstille hans Virken og Navn med Fabers, og uvilkaarligt mindes man Brehms Ord ved dennes Død: Er starb zu früh für seine Familie, zu früh für sein Amt, zu früh für seine Freunde und viel zu früh für die Wissenschaft. Er vereinigte was sich bey wenigen Menschen zusammenfindet, einen scharfen Blick, einen unermüdlichen Fleiss,